

P á p a i E m e s e

A Napló

/ Köblitz Birgit kiállítása a Hefter Galériában

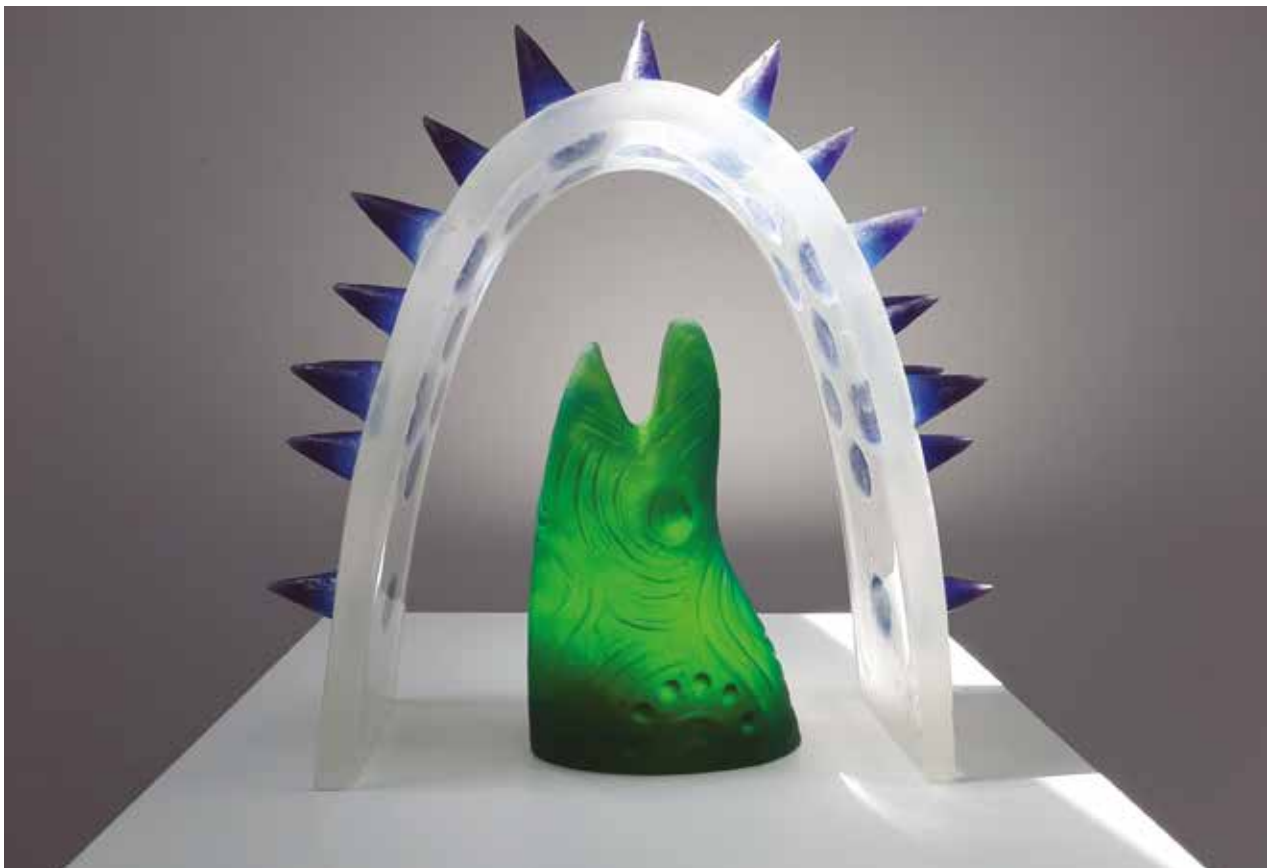
„...elmenekülök a gondolatok világába. Elképzelek, emlékezek, újra és újra járom a világot papíron, üvegben. Jól esik visszagondolni, felidézni, őrizni az emlékeket és ezeket gondosan üvegcsövekbe zárni. Építetek egy fészket az útinaplómból. Monotonnak tűnik? Minél több időt töltök a fészkekrakással, annál jobban fogadom el a kényszerszünetet, felfedezem a lassulás és a bezártság előnyeit... ”

Köblitz Birgit

Azt hiszem, kivételesen könnyű dolgom van, mert kiállító művészeiről nem nehéz feladat jókat mondani, sokan megtették már előttem, többek között házigazdánk, Hefter László is, 2005-ben a Piramis Galériában, amikor az anyaghoz való elementáris kötődése miatt megkockáztatta azt a feltevést, hogy művészsüneknek „talán már a bölcsője is üvegből volt”.

Gopcsa Katalin egyik megnyitó beszédében pontosan fogalmazott, amikor azt írta, hogy: „Köblitz biztos tudású, anyagát jól ismerő szakember: mestere az üvegnek”. Világos, manapság ritkán elhangzó kijelentés, mely pontosan tükrözi az alkotó felkészültségét, fölényes mesterségbeli tudását, melyhez hiteles művészi mondanivalót társítva megkapjuk a jó művész képletét.

Nyugodtan kijelenthetjük, hogy a német gyökerekkel rendelkező Köblitz Birgit világpolgár. Önálló kiállításai Magyarországon kívül többek között Németországban, Luxembourgban, Angliában, Hollandiában voltak. Csoportos kiállításokon a távoli Japánban és Kínában is szerepeltek alkotásai. Munkáit japán, német, magyar közgyűjtemények és számtalan magángyűjtemény őrzi, több évtizedes alkotói pályája során fontos egyházi és világi megrendeléseknek tett

Királylány / formába olvasztott üveg, hajlított

Nap-ív / formába rogyasztott üveg, hajlított

eleget itthon és külföldön egyaránt. Autonóm üveg-tárgyak, önálló plasztikák, üvegfestmények, építészeti munkák szerepelnek művészi repertoárjában.

Ars poeticájában Birgit azt írja, hogy alkotóként: a belső egyensúlyt, az irányt, a kétséget, egyszóval a lényegét kutatja. A változás foglalkoztatja, az út, az úton levés, ami az üveg átalakulásának folyamatában, a vele folytatott dialógusban tetten érhető és vizuálisan is leképezhető. Ez a változás, ami a szilárd halmazállapottól a képlékenyen át vezet – miközben az anyag lényege is, minősége is megváltozik – a szakember által irányított, kontroll alatt tartott folyamat, melyben azonban a meglepetésnek, a játékoságnak is jut bőven szerep.

A *Napló* című kiállítás témája különösen aktuális, hiszen anyagával Köblitz Birgit a közelmúltra reflektál, a kényszerű „új időszámításunk” előtti időnek, egy portugál nyelvterületen kis hátizsákkal tett élménytelit utazásnak állít emléket, amit 2019-ben élt át férjével. Munkáiban azt az elementáris létélményt dolgozza fel a művészet nyelvén, mely mindannyiunkban alapvető változásokat generált, valamilyen szinten mindenkit kimozdított a jól megszokott komfortzónájából. „Megállt az idő. Visszahúzódva élünk, mint a remeték.” – fogalmazta meg Birgit ezzel kapcsolatos érzéseit. Az új helyzetben materializálódott, súlyos időnek az önkifejező ember számára kizárólag

a cselekvés ad értelmet, az teszi elviselhetővé, csak az segít elfogadni a kényszerhelyzetet, az átmeneti tehetetlenségi állapotot: „Ez a *napló-fészek* úgy készült, mint egy mandala vagy egy graffiti – a legfontosabb volt, hogy elkészítsem.” – enged betekintést gondolatvilágába és naplóíró, fészekkészítő időszakába a művész.

Kavargó gondolatok, kétségek, kétségbeesés a kemence tűzében lírává nemesülnek. Birgit világában egyaránt megtalálhatók organikus és geometrikus elemek, melyek csak kiinduló pontok, amiket minden esetben a konkrét mondanivaló ír át- és fölül. Önmagán átszűrt jelképrendszerébe olyan ősi, egyetemes tartalmak tartoznak, mint a kapu, az ív, a fészek vagy a hajó. Számára fontos a tér és annak atmoszférája, ami alkotásra inspirálja. Művészi kifejezőmódjára az elvont, szimbolikus gondolkodás, valamint a korszerű, modern nyelvezet jellemző. Egyszerre használ absztrakt és figurális formákat, különböző anyagokat újszerűen kombinálva.

Természet által ihletett formái jelenbe szilárdult személyes emlékek, fénnel teli elkülönült zárványok. Munkáin a mindent átítató anyagtalán fényt a színek melegítik át, a beléjük álmodott formák moderálják, humanizálják, töltik meg lélekkel. Akárcsak a nézőt, aki nyitott a művészi üveg transzcendenciájára.

Köblitz Birgit naplótöredékek

CSEND. Megállt az idő. Visszahúzódva élünk, mint a remeték. Minden, ami idáig megszokott és fontos volt, ez hirtelen már nem a normalitás: a lélegzetvétel, az érintés, a találkozás, az utazás...

... elmenekülök a gondolatok világába. Elképzelek, emlékezek, újra és újra járom a világot papíron, üvegben. Jól esik visszagondolni, felidézni, őrizni az emlékeket és ezeket gondosan üvegcsövekbe zárni. Építek egy fészket az útinaplómból. Monotonnak tűnik? Minél több időt töltök a fészekrakással, annál jobban fogadom el a kényszerszünetet, felfedezem a lassulás és a bezártság előnyeit.

Németül írom a naplót, ebben a nyelvben érzem magam otthon, ott vannak a gyökereim. Kézzel és tussal, éppen, mint egy igazi naplót. Az üvegcsöveket gravírozom, ezzel is őrizve az írás intimitását.

A napló egy utazásról szól, amit férjemmel megtettem több országban, amelyekben egy a közös: a portugál nyelv: úgy Brazília, Zöldfoki szigetek, Bissau Guinea, mindegyik országban csak kisebb területeket céloztuk meg. Ezt a hét hetes kalandos utat egy kisméretű nyolc kilós hátizsákkal tettük meg, annál hatalmasabb „hátizsák” teli élménnyel, benyomásokkal tértünk haza.

Ez az emlék egy történet az „új időszámításunk” előtt, 2019. évből származik.

A fészek áttetsző, törékeny, pontosan olyan, mint a mai életünk. Időkonzerválás? Nem, ez a fészek nem fog örökké szólni... Ez a napló-fészek úgy készült, mint egy mandala vagy egy graffiti – a legfontosabb az volt, hogy elkészítsem, lassan, emlékezve, meditálva. Soha nem alkottam még úgy, hogy ne az alkotásom hosszú élettartamára törekedjek. Közrejátszik, hogy az üveg törést nem tűr és az is, hogy az építészeti munkáknak a tartósság az egyik alappillére. Viszont ezt a gondolatot a háttérbe szorítani teljesen új tapasztalatot hozott, szabaddá tett.

„Vor-Zurück”

A HINTA, gyermekkori emlék .... könnyedség, szabadság.... Csábító színek, de a tüskék megakadályozzák, hogy ráüljünk, hogy csak úgy gondtalanul élvezzük az életet.

Részletek a naplóból (magyarra lefordítva):

...Alattunk fekete tenger, felettünk fekete ég, repülünk az idővel szemben...

...Életöröm a javából. Salvador vibrál. Színes, felszabadult, élettel teli – minden és mindenki ritmikusan

Álmodozó / formába olvasztott üveg, hajlított

„Ez a napló-fészek úgy készült, mint egy mandala vagy egy graffiti – a legfontosabb volt, hogy elkészítsem.”- Kölblitz Birgit

mozog. Ez fertőz. A mások iránt nyújtott nyitottság és tolerancia lenyűgöző...

...Nem tudom, hogy Stefan Zweig befolyásol-e, vagy a brazilok valóban szelíd, melegszívű emberek? Csendesek, szerények, békések. Ma este Morró főterén órákon át figyeltük az embereket: a pizza árus, aki nem tudott megszabadulni a pizzáitól, de műanyag zacskókat adott ingyen, pénzt váltott, más eldobnivalóját fogadta be, majd pizzákat ajánlódékozott ismerőseinek. A szegény srác nem keresett semmit, és mindeközben nem veszítette el a jó hangulatát...

...A Recifei busz elvitt minket a városon kívüli terminálhoz, innen tovább metróval, ami rendkívül veszélyesnek tűnik: A metróban sötétség, extrém kopott, ami valódi favelákon halad át, felszállnak hangos árusok, rokkantak.... Érdekes élmény volt: Brazília a másik arcát látva....

...Gyönyörű kúp alakú vulkán és látványos táj, eltorzult sziklák, közte szőlőültetvény, lepusztult házak. A megszilárdult láva hatalmas – beborítja és uralja a képet. Mégis: az itt élő emberek mégsem tűnnek boldogtalannak. Újraépítik házaikat a megszilárdult láván, vagy közte, használják a házak nem teljesen megsemmisült részeit. Az egész 2014-ben történt, lassú

kitörés volt, a lakók felkészülhettek, senki nem halt meg. Az itt lakók szeretik és elfogadják a vulkánjukat...

...A központi Vörös tér inkább szemétkerakó, de mégis mindenki nagyon jól érzi magát itt, így teszünk mi is. Néhány nap elteltével mindenki ismer mindenkit, mindenki köszön és visszaköszön. A közepén egy óriásplakát, kissé görbe és csorba, „Bem vindo em Bubaque”. Ideális ez a tér megfigyelni a járókelőt. Lehet látni, mit fogtak a halászok. A tér egyik sarkában sok fagyasztó áll, szörnyen zavaros és koszos a helyzet, de tele jéggel, majd újra és újra halakkal kerülnek bele. A tér közepén mindig körülbelül 10 hófehér juh „legel”. Nem értem, hogyan tudnak ilyen fehérek maradni azon a vörös földön, és mit szeretnek vajon itt, amikor nincs egy fűszál se nő itt, de mindig ott vannak. Megfigyelhetők a nők csodálatos színes ruháit a magas turbánjaival, elbűvölően sétálnak a téren. A bárokban gyakran hallani nyaggyatást, olykor szidják férjüket, akik minden pénzüket elisszák. A gyakran fogyasztott kesudió pálinkáról azt mondják, hogy nagyon egészségtelen. A Bijagoson eredetileg a nők a hangadók, ők döntenek mindenről. De azt gondolom, hogy a különböző etnikumok és a külföldiek sajnos felborították ezeket az ősi törvényeket. De kár...